

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 26-06-2020 r.

Adam Bodnar

V.7100.26.2020.BA

**Pani
Jadwiga Emilewicz
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju**

ePUAP

Wielce Szanowna Pani Premier,

pragnę uprzejmie podziękować za informacje przekazane przez Pana Marka Niedużaka – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rozwoju, będące reakcją na moje wystąpienie w sprawie sytuacji przedsiębiorców w związku z epidemią Covid-19, wywołaną wirusem SARS-CoV-2¹.

W treści otrzymanej odpowiedzi nie znalazłem jednakże odniesienia się do mojego postulatu stworzenia jednolitego, kompleksowego i spójnego aktu prawnego, dedykowanego wyłącznie przedsiębiorcom, uwzględniającego specyficzne potrzeby każdej branży gospodarki podczas epidemii. W piśmie nie wskazano również, w jaki sposób państwo zamierza długofalowo wspomagać przedsiębiorców w dobie kryzysu oraz w pewnym okresie po jego ustaniu.

Obserwacja zaś działań legislacyjnych parlamentu prowadzi do wniosku, że wciąż brak jest jednolitej koncepcji pomocowej dedykowanej przedsiębiorcom. Przypomnieć w tym miejscu należy, że w dniu 19 czerwca 2020 r. została uchwalona przez Sejm RP kolejna odsłona tzw. tarczy antykryzysowej², wobec której należy powtórzyć te same zarzuty, w tym przede wszystkim brak przejrzystości oraz dokonywanie zmian w innych aktach prawnych, które nie mają żadnego związku z sytuacją przedsiębiorców.

Wprowadzane kolejne nowelizacje do tzw. tarczy antykryzysowej, mimo iż niektóre fatycznie mogą wynikać z nagłej sytuacji gospodarczej, raczej wskazują na brak właściwego

---

¹ Odpowiedź z dnia 4 czerwca 2020 r., znak sprawy: DMP-III.421.50.2020.

² Ustawa o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1086), która weszła w życie 24 czerwca 2020 r. (dalej: tarcza antykryzysowa 4.0).

rozeznania i wcześniejszych, przed epidemicznymi działaniami organów władzy w przedmiocie sytuacji prawnej i faktycznej wielu branż gospodarki. Tytułem przykładu warto wspomnieć o wyłączeniu spod zajęcia oraz egzekucji sądowej i administracyjnej różnych form dofinansowań i pożyczek z powiatowego urzędu pracy dopiero w tarczy antykryzysowej 4.0, gdy taką ochronę przed egzekucją przewidziano znacznie wcześniej (niemalże w połowie kwietnia 2020 r.) wobec wsparcia finansowego (subwencji) udzielonego przedsiębiorcom przez Polski Fundusz Rozwoju S.A.³

Niezależnie od powyższego pragnę zwrócić także uwagę Pani Premier na aktualne problemy przedsiębiorców, którzy zwrócili się do mojego biura. Należy wskazać na problemy przedsiębiorców związane z ww. brakiem ochrony przed egzekucją środków otrzymanych przez przedsiębiorców z tytułu różnego rodzaju pomocy publicznej w ramach tzw. tarczy antykryzysowej. Wprawdzie przepis przejściowy tarczy antykryzysowej 4.0 (art. 98) wskazuje, że jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zajęto w toku egzekucji środki z tytułu wypłaconych przedsiębiorcom dofinansowań, o których mowa w art. 15zzb, art. 15zzc i art. 15zze ustawy zmienianej w art. 77, lub z tytułu pożyczki, o której mowa w art. 15zzd ustawy zmienianej w art. 77, dalsza egzekucja z tych środków jest niedopuszczalna, to nie zmienia to faktu, iż część środków przeznaczonych na utrzymanie przedsiębiorstw została przekazana wierzycielom, a więc nie spełniła swojego celu, gdyż tylko zajęte i nierozdysponowane sumy podlegają zwrotowi. Nie neguję w tym miejscu prawa wierzycieli do zaspokojenia swoich roszczeń, lecz wskutek zaniechania władz doszło do sytuacji, w której pakiet ochronny, wbrew szczytnym założeniom, nie został należycie wykorzystany na pokrycie i dofinansowanie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Brak natomiast przejrzystych i jasnych regulacji prawnych, a także ich częste zmiany, powoduje takie sytuacje, że przedsiębiorcy wielokrotnie zmuszeni są do kontaktu z urzędnikami, a przez to przez dłuższy okres oczekują na otrzymanie wsparcia. Takie sytuacje występowały przede wszystkim przy udzielaniu przez powiatowe urzędy pracy pożyczek mikroprzedsiębiorcom. Oznacza to, że nie tylko przedsiębiorcy mają problem z określeniem własnej sytuacji prawnej, lecz także urzędnicy nie są w stanie dokonać wykładni obowiązującego prawa. Powyższe znajduje potwierdzenie w licznych interwencjach – wnioskach o wydanie objaśnień prawnych w związku z pakietem antykryzysowym, kierowanych przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców do konstytucyjnych ministrów⁴.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), ponawiam swój apel do Pani

---

³ Art. 21a ust. 2a ustawy dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1572 z późn. zm.) dodany przez art. 65 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 695) zmieniającej ustawę z dnia 18 kwietnia 2020 r.

⁴ Strona internetowa <https://rzecznikmsp.gov.pl/> w zakładce „Objaśnienia prawne”.

Premier, jednocześnie przekazując dodatkowe oceny i wnioski w celu zapewnienia skutecznej ochrony praw i wolności przedsiębiorców w związku z epidemią. Proszę o wskazanie, jakie działania systemowe w związku z Covid-19 podejmuje aktualnie resort rozwoju na rzecz przedsiębiorców, a także o podanie, jakie prace analityczne lub zaawansowany proces legislacyjny trwa w chwili obecnej – a których celem jest stworzenie ram prawnych funkcjonowania przedsiębiorców w najbliższych miesiącach. Nieodzowność określenia tych nowych zasad wynika z konieczności funkcjonowania w zmienionej epidemią rzeczywistości gospodarczej, a przedsiębiorcy mają prawo oczekiwać od władzy przewidywalności, wyrażającej się między innymi w uchwalaniu prawa ze znacznym wyprzedzeniem oraz z uwzględnieniem konsultacji społecznych, pozwalającej im na dostosowanie do nowych warunków prawnych.

Z wyrazami szacunku,

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/